

DĚJEPIS 9. třída

Termín splnění: 18. 9. 2020 13:30

Poslat: zápis

odpovědi na otázky

Způsob poslání: přes školu on-line nebo emailem (naskenované/ vyfocené/ ve Wordu/...)

Email: hana.polackova@zsbrectanova.cz

PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA

1) Podívej se na video o sarajevském atentátu:

<https://www.slavne-dny.cz/episode/821895/den-kdy-byl-spachan-atentat-v-sarajevu-28-cerven>

2) Podívej se na video o první světové válce + odpověz podle videa na otázky níže:

<https://www.slavne-dny.cz/episode/10003112/den-kdy-zacala-prvni-svetova-valka-28-cervenec>

otázky:

- 1) Co se stalo 28. 6. 1914 v Sarajevu? Odpověz více slovy.
- 2) Jak se jmenoval manifest, kterým František Josef I. vyhlásil válku Srbsku?
- 3) O jaké bitvě z roku 1866 se na začátku videa mluví? Dohledej.
- 4) Proč chtělo Německo do války? Odpověz více slovy.
- 5) Kudy zaútočilo Německo na Francii? Proč to vyvolalo pobouření?
- 6) Pro pojmy Trojdohoda a Trojspolek se ve videu používá označení Spojenci a Centrální mocnosti. Kdo je kdo? Vyvod' z videa nebo dohledej.
- 7) Vyjmenuj 5 příkladů nové vojenské techniky.
- 8) Proč do války vstoupily USA?
- 9) Kdy přesně končí 1. světová válka?
- 10) Která 4 impéria válkou zanikla?

3) Do sešitu si opiš nebo vlep výpisky. Nauč se je, další týden bude test.

První světová válka (1914 – 1918)

Spojenectví na zač. 20. stol.

- zhoršování vztahů mezi evropskými státy
- příčina: nerovnoměrný hospodářský vývoj, spory o kolonie
- spojenectví pro případ války, zvýšená výroba zbraní
- **Trojspolek (1882) – Německo, Rakousko-Uhersko, Itálie**
- **Trojdhoda (1907) – Francie, Velká Británie, Rusko**

Sarajevský atentát

- **28. června 1914 – atentát na Františka Ferdinanda d'Este (rakousko-uherský následník trůnu) v Sarajevu**
- skupina srbských atentátníků (Gavrilo Princip)
- František i jeho žena zemřeli
- napětí v celé Evropě, **záminka pro vypuknutí války**

Válka začíná

- **28. července 1914 – Rakousko-Uhersko vyhlásilo válku Srbsku**
- krátce nato **Německo vyhlásilo válku Rusku a Francii**

- nikdo nečekal tak rozsáhlý a dlouhotrvající konflikt
- žádný stát nebyl natolik silný, aby válku vyhrál
- postupně se zapojilo **více než 30 států**
- **v Evropě, na Blízkém i Dálném východě, v Africe a v Tichomoří** = světová válka
- **v Evropě 3 fronty**

Západní fronta

- **Německo x Francie, Velká Británie, USA** (od r. 1917)
- zde nejtěžší boje
- vedla se **zákopová válka** (v zákopech, na dostřel, ostnaté dráty, území „nikoho“)
- **1916 – bitva u Verdunu**, nejtěžší bitva, několik měsíců, přes 0,5 milionu padlých, „verdunský mlýnek na maso“

Východní fronta

- **Německo, Rakousko-Uhersko x Rusko**
- ruská armáda postupně **porážena** (nemoderní zbraně, špatné velení a zásobování)
- **v r. 1917 revoluce v Rusku**, nutno **válku co nejdříve ukončit**

Jižní fronta

- **Rakousko-Uhersko, Bulharsko, Turecko x Srbsko, Řecko, Rumunsko, Itálie** (od r. 1915)
- nejprve na Balkánském poloostrově, poté na území Itálie

Vojenská technika

- boje na souši, na moři i ve vzduchu
- tradiční zbraně (**pušky, kulometry, děla**)
- nové zbraně:
- **tanky** (Britové, od 1917 hromadně)
- **jedovatý plyn „yperit“** (Němci proti Francouzům u města Ypres)
- **ponorky** (Němci vůči vojenským a obchodním lodím – překazit zásobování)
- **vzducholodě** (Němci k bombardování)
- **letadla** (průzkumná, bombardovací, stíhací)
- **dalekonosná děla** („Tlustá Berta“ – dostřel 120 km)

Život v zázemí

- **muži narukovali** do války
- v továrnách a na poli **pracovaly ženy**
- nedostatek potravin – zaveden **přídělový (lístkový) systém**
- potraviny také na černém trhu za přemrštěné ceny

Konec války

- březen 1918 – na V podepsán mír mezi **Německem a Ruskem**
- říjen 1918 – na J **kapitulace Rakousko-Uherska**
- **listopad 1918** – na Z **kapitulace Německa**
- **vítězství států Trojdhody** a jejich spojenců
- hmotné škody, skoro **10 milionů mrtvých**, 20 milionů zraněných
- **leden 1919 – ve Versailles mírová konference** – jednání o poválečném uspořádání Evropy

4) Další doporučená videa:

<https://www.slavne-dny.cz/episode/10015483/den-kdy-vyvrcholilo-vanocni-primeri-25-12-1914>

<https://www.slavne-dny.cz/episode/10001576/den-kdy-zacala-bitva-u-verdunu>

<https://www.slavne-dny.cz/episode/10001595/den-kdy-vypukla-spanelska-chripka>